

H2020-ohjelman ”in-house consultant” -sopimuksen käyttö mahdotonta Suomessa

Horisontti 2020 -avustussopimuksen artikla 6.2.A. määrää projektin suorista henkilöstökustannuksista. Sopimuskohdan 6.2.A.2:n mukaan hyväksyttäviä henkilöstökustannuksia voivat olla kustannukset, jotka aiheutuvat osallistujalle luonnollisen henkilön työskentelystä sopimuksen perusteella, joka ei ole työsopimus. Käytännössä näitä tilanteita kutsutaan H2020-projekteissa nimellä ”in-house consultant”.

Kustannusten hyväksyttävyyden perusteena on kolme edellytystä, jotka ovat avustussopimuksen 6.2.A.2:n mukaan seuraavat:

- a) henkilö työskentelee avustuksensaajan ohjeistuksen mukaan, ellei toisin ole sovittu ja työskentely tapahtuu avustuksensaajan tiloissa;
- b) tehdyn työn tulokset kuuluvat avustuksensaajalle
- c) kustannukset eivät eroa olennaisesti siitä, mitä avustuksensaajan työntekijä saa palkkaa vastaavasta työstä.

Kyse olisi siis henkilöstä, jolla ei ole työsopimusta avustuksensaajan kanssa, mutta tekee avustuksensaajalle projektityötä. Tällaisen konsultin on oltava suorassa sopimussuhteessa avustuksensaajaan sekä tämän työnjohdon ja valvonnan alla, mikä pääsääntöisesti tarkoittaa työskentelyä avustuksensaajan tiloissa. Konsultin työn tulokset kuuluisivat avustuksensaajalle.

Suomalaiset elinkeinon- ja ammatinharjoittajat

Suomessa on pohdittu, voidaanko henkilöyhtiön yrittäjä, ammatinharjoittaja tai toiminimen haltija hyväksyä in-house consultant -sopimuksen osapuoleksi. Perusteina mahdollisuuden puolesta on käytetty muun muassa sitä, että toiminimellä toimivat tai avoimen yhtiön yhtiömiehet ovat henkilökohtaisella varallisuudellaan vastuussa yrityksensä vastuista ja pääsääntöisesti myös verotus tapahtuu progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Suomessa nämä ”henkilöyrittäjät” voivat olla muun muassa ammatinharjoittajia, elinkeinonharjoittajia ja freelancereita.

Komission näkökulma

Asiaa on tiedusteltu komissiolta, joka on antanut asiassa yksiselitteisen vastauksen. Vain luonnollinen henkilö voi olla in-house consultant, koska sopimuksen on oltava suora sopimus henkilön ja avustuksensaajan välillä. Milloin sopimus tehdään elinkeinonharjoittajan, toiminimen tai yrityksen nimissä, kyseessä on joko avustussopimuksen 10 artiklan¹ mukainen palvelujen osto tai 13 artiklan mukainen alihankinta. Komission vastauksen mukaan työtä tekevän henkilön henkilökohtainen vastuu oikeushenkilön sitoumuksista tai veroista ei ole merkitsevä asia.

Kansallinen lainsäädäntö ristiriidassa

In-house consultant ei komission ehdoilla (Artikla 6.2.A.2) ole Suomen lainsäädännön mukaan käytettävissä oleva työn tekemisen muoto. Työlainsäädännön perussääntöjä ovat työ-

¹ [Horizon 2020 Annotated Model Grant Agreement](#)

suhteen tunnusmerkit eli työn tekeminen (ei harrastustoiminta), työnantajan lukuun tekeminen, työnantajan johdon ja valvonnan alaisena oleminen sekä sopimus.

Suomessa voi ylipäättään tehdä työtä yrittäjänä, palkansaajana tai työkorvausta vastaan. Koska in-house consultant ei voi olla yrittäjä eikä työsuhteessa, mahdollisuudeksi jäisi työkorvaus.

Yksityishenkilö voi olla yhtiön osakkeenomistaja tai harjoittaa yritystoimintaa henkilöyhtiössä, vaikka hän toimisi samalla työsopimuksen perusteella työsuhteessa jollekin toiselle. Näiden lisäksi yksityishenkilö voi ilmoittautua ennakkoperintärekisteriin ja tehdä töitä työkorvausta vastaan. Näiden kolmen lisäksi ei ole tarjolla muita vaihtoehtoja. Lähimpänä komission in-house consultant -sopimusta on työskentely työkorvausta vastaan, mutta se ei riitä. Komission vaatimukseen sisältyy erityisesti se, että työtä tehdään työnjohdon määräysten mukaan ja työnjohdon valvonnassa. Nämä taas ovat Suomessa työsuhteen tunnusmerkkejä.

Suomessa muuna kuin palkkana maksettava työkorvaus laukaisee lisäksi muun muassa yrittäjien eläkevakuutuslain mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden. Tavanomaisen palkan tuomat etuudet, kuten lomat, eivät toteudu. Normaalisti työkorvausta saava henkilö hakeutuu ennakkoperintärekisteriin ja maksaa itse tuloveronsa. Jos hän ei ole tehnyt rekisteröintiä ennakkoperintärekisteriin, tulon maksaja joutuu pidättämään ennakonpidätyksen, mutta se ei muuta tilannetta työsuhteeksi. Työkorvausta vastaan työskentelevä on lisäksi arvonlisäverovelvollinen yli 10 000 euron tuloistaan. Palkkatulon ja työkorvauksen eroista löytyy [verohallinnon syventävät ohjeet 10.10.2014](#).

Yhteenveto

Mitä tämä edellä esitetty tarkoittaa suomalaisille H2020-osallistujille? Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että meidän työ- tai verolainsäädäntömme eivät taivu siihen, että avustuksen-saaja ottaisi projektityöhön henkilön, jolle maksettaisiin palkan suuruista korvausta palkkatyön luonteisesta työstä ilman työsopimusta tai muulla kuin yrittäjyyden tunnusmerkit toteuttavalla sopimuksella. Avustussopimus ei voi syrjäyttää kansallista lainsäädäntöä, joten artiklan 6.2.A.2:n mukaista työn tekemisen muotoa ei Suomessa voi toteuttaa. Jäljelle jäävät mahdollisuudet ovat perinteiset eli työsuhde tai ostopalvelu.

Liisa Ewart

Sopimus- ja kustannusasioiden NCP